

НАУКОВИЙ ПРОСТІР: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

І 13 ТРАВНЯ 2022 РІК

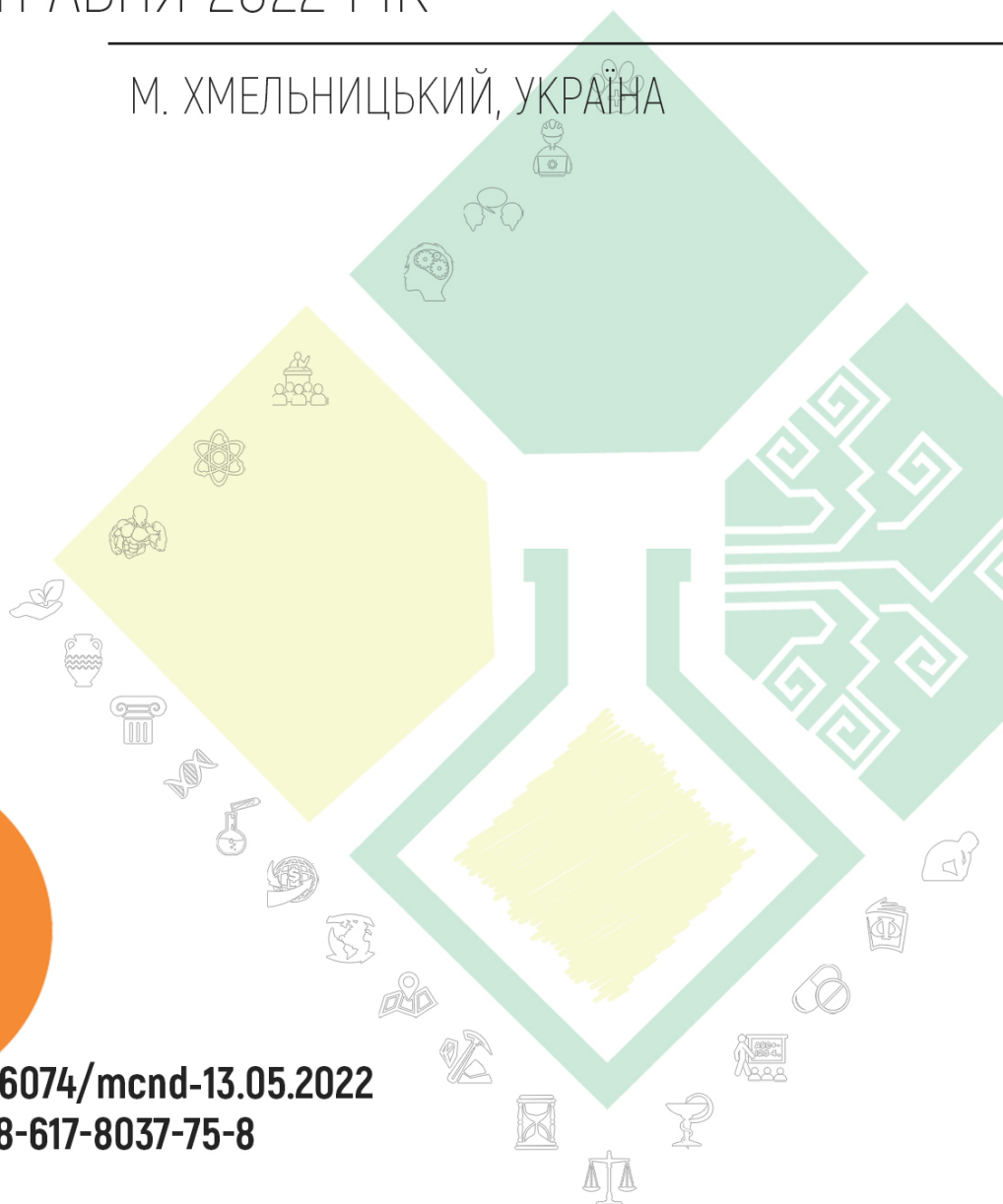
М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА

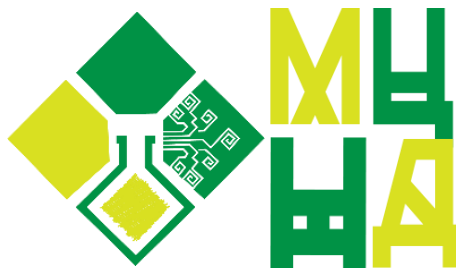
**OPEN
ACCESS**

DOI 10.36074/mcnd-13.05.2022

ISBN 978-617-8037-75-8

МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міжнародний Центр Наукових Досліджень

НАУКОВИЙ ПРОСТІР: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

| 13 ТРАВНЯ 2022 РІК
м. Хмельницький, Україна

Вінниця, Україна
«Європейська наукова платформа»
2022

УДК 001 (08)
Н 34

<https://doi.org/10.36074/mcnd-13.05.2022>

Організація, від імені якої випущено видання:
ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Голова оргкомітету: Рабей Н.Р.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії CC BY-NC 4.0 International.

Н 34 **Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації:**
матеріали III Міжнародної наукової конференції, м. Хмельницький,
13 травня, 2022 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. —
Вінниця: Європейська наукова платформа, 2022. — 602 с.

ISBN 978-617-8037-75-8

DOI 10.36074/mcnd-13.05.2022

Викладено матеріали учасників III Міжнародної спеціалізованої наукової конференції «Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації», яка відбулася у місті Хмельницький 13 травня 2022 року.

УДК 001 (08)

ISBN 978-617-8037-75-8

© Колектив учасників конференції, 2022
© ГО «Європейська наукова платформа», 2022
© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

CRISIS AND NEW ECONOMY FORMATION

Shinasak Suwan-achariya 21

ДЕТЕРМІНАНТИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ЦІН В ЯЄЧНІЙ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА

Пашко С.О. 25

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ТА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПРАВ НА НИХ НЕ ВРАХОВАНИХ В ЗЕМЕЛЬНОМУ ОБЛІКУ

Третяк В.М., Капінос Н.О., Вольська А.О. 28

ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Гаркуша Д.О., Гайова А.В. 32

ТОЧКА БІФУРКАЦІЇ ТА ВІКНО МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ УКРАЇНИ

Єлісеєва Л.В. 35

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР В УКРАЇНІ ТА В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Кравчук К.О. 38

СЕКЦІЯ II.

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА БЕЗЗБИТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Бойко С.Г. 40

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Саприкін В.В. 43

РОЗРОБКА СИСТЕМИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Гамерська І.С. 47

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБҐРУНТУВАННЯ ТРИВАЛОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Ємельянов О.Ю. 49

СЕКЦІЯ III.

ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

ЕКОНОМІЧНІ НОРМАТИВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ БАНКІВСЬКОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯДУ

Ческідова І.О. 52

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ Демидюк В.О.	57
ІНВЕСТИЦІЇ В РОЗВИТОК ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ Тройнікова О.М.	60
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ Дубініна С.Д., Янкович О.В.	62
ІННОВАЦІЙНИЙ БАНКІВСЬКИЙ БІЗНЕС: СУТНІСТЬ ТА ОЗНАКИ Іваницький О.О.	64
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ БАНКОМ Безродна О.С.	66
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ Колеснікова А.Г.	70
МИТНІ ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ МИТНОГО СКЛАДУ) Матвіїшин М.-М.П.	73
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Хмельковська А.В.	76
РЕЗЕРВУВАННЯ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ Капітан Л.І.	78
РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ВИКЛИКІВ Мирончук В.М., Янчук М.С.	81
РОЗРАХУНОК АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ОБЕРНЕНИМ МЕТОДОМ ГОДИН РОБОТИ Сук П.Л.	84
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ Казновська І.Д.	87
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ Ковалевич Д.А., Мартинюк А.Ю.	92
СЕКЦІЯ IV.	
МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	
INCREASING THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE WITH THE HELP OF BENCHMARKING Zakharchenko M.	94

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ БАНКОМ

Безродна О.С.

канд.екон.наук, доцент кафедри банківської справи і фінансових послуг
ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна

Інформація сьогодні перетворилася на зброю, потужний реально відчутний ресурс, який має навіть більшу цінність, ніж інші ресурси, стала товаром, який продається і купується. Спеціалісти Міжнародної дослідницької і консалтингової компанії International Data Corporation (IDC) [6], що є провідним глобальним постачальником ринкової інформації, консультаційних послуг і заходів для ринків інформаційних технологій, телекомунікацій і споживчих технологій зазначають, що у 2020 році загальний обсяг згенерованих даних склав понад 64 зеттабайти (1 зеттабайт – це мільярд терабайт). При цьому для подальшого використання збережено менше 2% інформації, а основна частина даних мала тимчасовий характер. Це означає, що інформація, що поступає, проходить певні стадії обробки, відбувається певна фільтрація даних, і лише та інформація, що має цінність, аналізується і використовується у подальшому.

Необхідність мати у своєму розпорядженні своєчасну, достовірну та якісну інформацію підпадає під потреби й менеджменту банків, а зважаючи на характер ризикованості їх операцій та діяльності у цілому, є важливою передумовою для ефективної реалізації їх ризик-менеджменту та антикризового управління. Однак існуючий механізм формування, систематизації та відбору інформації відстає від вимог, які пред'являються до нього в даний час. Це зумовлює важливість використання комплексного підходу до розробки інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності банку, і зокрема, для потреб антикризового менеджменту.

При порівнянні інформаційно-аналітичного забезпечення із аналізом необхідно звернути увагу на такі його відмінності. По-перше, у результаті формування інформаційно-аналітичного забезпечення враховується причинно-наслідковий характер зв'язків між параметрами, які характеризують діяльність банку, та чинників, що впливають на його стан; по-друге, у ньому передбачено конкретизацію аналітичного інструментарію для формування інформаційної підтримки управлінських рішень і є логічний перехід у їх площину із пропозицією альтернатив для вибору та прогнозних даних. Особливо важливим, на нашу думку, є те, що у кінцевому рахунку відбувається документування інформації у формі звітів, у яких зацікавлені стейкхолдери. Виходячи з цього, процес розробки інформаційно-аналітичного забезпечення здійснюється у такому порядку: збір даних про стан керованого об'єкта; накопичення інформації та її відбір; обробка та узагальнення відібраної інформації; формування альтернатив на основі моделювання та порівняльного аналізу; поширення інформації; розробка управлінських рішень та їх впровадження.

Розглядаючи інформаційно-аналітичне забезпечення як сукупність окремих процедур на вході первинна інформація повинна бути перевірена і відповідати певним критеріям. Відфільтрована та структурована інформація, необхідна для забезпечення діяльності банку, утворює інформаційне поле, що синтезує потоки внутрішньої та зовнішньої інформації. Внутрішня інформація формується в межах банку на основі даних про його роботу. Зовнішня – охоплює аспекти ринкового

середовища, умов, в яких працює банк, включаючи контрагентів, фінансові ринки і їх суб'єктів, глобальні процеси і т. ін. Таким чином, в межах формування інформаційно-аналітичного забезпечення антикризового управління банком повинна бути систематизована та оброблена інформація про його зовнішнє та внутрішнє середовище, що демонструє його стійкість під впливом різних факторів, та уможливорює за її використанням попередження кризових явищ та превентивну ідентифікацію їх проявів.

В. В. Гой [3] зазначає, що система інформаційно-аналітичного забезпечення антикризового управління повинна відповідати наступним ознакам та правилам: знижувати ступінь невизначеності досягнення головної мети антикризового управління; застосовувати засоби інформаційно-аналітичного забезпечення антикризового управління, які тотожні ступеню невизначеності; у повній мірі забезпечити втілення системи антикризового управління в загальну систему управління [3, с.75].

В. О. Гавриленко [2, с.5] в межах антикризового управління акцентує увагу на виявленні, ідентифікації та відстеженні розвитку внутрішніх та зовнішніх кризових загроз для формування інформаційної бази прийняття антикризових рішень шляхом інтеграції вхідних, внутрішніх та вихідних інформаційних потоків обліку, контролю, аналізу у системі облікового моделювання. Це стало підґрунтям для розробки автором моделі оцінювання ступеня ризику банкрутства підприємства за процедурами ідентифікації та обробки облікових даних за бізнес-процесами та критеріями виявлення кризових ознак.

Повертаючись до головного питання щодо ролі інформації у інформаційно-аналітичному забезпеченні антикризового менеджменту в банку, необхідно зважити на те, що інформаційне поле повинно забезпечити такі вимоги до інформації, яка збирається для обробки і аналізу: актуальність; релевантність; повнота; надійність; точність; зрозумілість; достовірність; своєчасність; порівнянність; економічність (витрати на обробку інформації не повинні перевищувати одержуваного ефекту від використання) та ін.

Таким чином, у процесі обробки інформації необхідно розділити сукупність факторів внутрішнього і зовнішнього середовища на фактори прямого і непрямого впливу, регулярно аналізувати їх зміни, визначати умови, за яких фактори непрямого впливу можуть перейти до категорії факторів прямого впливу і відображати можливість такого переходу в прогностичних сценаріях розвитку системи, оцінювати власні ресурси з точки зору можливості впливу на фактори зовнішнього середовища і розробляти технології щодо нейтралізації дії несприятливих факторів.

Зважаючи на специфіку антикризового управління та його актуальність для менеджменту банків, при цьому не знижуючи цінності інших критеріїв відбору інформації, важливою є необхідність забезпечення саме її релевантності.

Релевантність у науковій літературі найчастіше розглядається як здатність інформації відповідати потребам (запитам) «споживача» (тобто ступінь відповідності інформації), і, відповідно до цього, релевантну інформацію визначають як таку, що повинна допомагати приймати рішення.

Питання відбору релевантної інформації при формуванні інформаційно-аналітичного забезпечення антикризового управління банком є одним із пріоритетних, оскільки від неї залежить ефективність процедур та реалізованих за їх результатами заходів із діагностики, профілактики і подолання кризових явищ та процесів. В такому разі виникає необхідність пошуку шляхів забезпечення цієї

релевантності та вибору придатного для цього інструментарію. Для реалізації цього завдання як приклад можна навести використання різних економіко-математичних методів, зокрема, факторного аналізу (методу головних компонент) [1], методу «центру ваги» [4] тощо.

Так, у [1] при обґрунтуванні складу збалансованої системи показників (ЗСП) як системи оцінки фінансових та нефінансових параметрів діяльності банку, зокрема, при відборі релевантних показників було використано метод головних компонент і за розподілом факторних навантажень отримано найбільш інформативні показники, що характеризують фінансовий стан банку та основні чинники впливу. Цей етап є складовою процедури, спрямованої на перевірку первинної вибірки показників на відповідність наступним критеріям: кількісний вираз, універсальність, наявність інформації та рекомендацій для розрахунку, зрозумілість та охоплення найважливіших аспектів діяльності банку. У результаті практичної реалізації другого та третього етапів цієї процедури, метою яких є усунення дублювання інформації та визначення найбільш значущих показників шляхом застосування методів кореляційного та факторного аналізу, відібрано найбільш значущі та інформативні показники, що характеризують кожну з підсистем ЗСП та є основними індикаторами для оцінювання діяльності банку. Загальну кількість показників, що пропонується включати до складу ЗСП та використовувати для оцінювання фінансової діяльності банку та факторів, що на неї впливають, із застосуванням даної процедури у [1] скорочено з 80 до 33.

В.О. Лесиком [4] в межах розробки процедури експрес-оцінки фінансової стабільності банків, результати якої використані при удосконаленні методичного інструментарію діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності [5], для обґрунтування релевантних показників застосовано метод «центру ваги», який дає можливість вибрати показники-репрезентанти, що несуть у собі інформаційне навантаження, притаманне групі показників [4]. В межах запропонованої процедури здійснено виокремлення по одному показнику репрезентанту за кожним напрямом оцінки фінансової стабільності банків (капітальної стійкості, ліквідності, ресурсної стійкості та ефективності діяльності). Це коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт генеральної ліквідності, рівень робочих активів та рентабельність активів, які на думку автора надають змогу здійснювати експрес-оцінку фінансової стабільності банків з метою швидкого та своєчасного реагування на будь-які зміни. Також, що становить практичний інтерес, із використанням шкалювання для відповідних релевантних показників у [5] визначено їх критичні значення, наближення до яких за аналізом відхилень сигналізує про наявність дисбалансів у фінансовій діяльності окремих банків. Це дозволяє вчасно приймати обґрунтовані заходи щодо стримування й нейтралізації кризових тенденцій.

Таким чином, слід наголосити, що розвиток інструментарію для забезпечення релевантною інформацією антикризового менеджменту дозволить знизити рівень «напруження» та суб'єктивізму у процесі прийняття та запровадження управлінських рішень в межах як раннього, так і випереджального антикризового управління банком.

Список використаних джерел:

1. Безродна О. С. (2014). Оцінювання фінансової діяльності банку та розроблення його стратегії на основі збалансованої системи показників : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Харків, 20 с.

2. Гавриленко В. О. (2018). Методологія і організація обліково-аналітичного забезпечення антикризового управління підприємством: автореф. дис. ... доктора екон. наук: 08.00.09. Одеса, 39 с.
3. Гой В. В. (2018). Інформаційно-аналітичне забезпечення антикризового управління корпоративними підприємствами: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Харків. Вилучено з: https://radaecon.kname.edu.ua/images/Dis/dis_Goi-1.pdf
4. Лесик В. О. (2017). Удосконалення процедури експрес-оцінки фінансової стабільності банків. *Економіка та держава*. № 11, С. 99–103.
5. Лесик В. О. (2017). Удосконалення методичного інструментарію діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності. *Вісник Одеського національного університету*. Вип. 8 (61). Т. 22, С. 106–111.
6. International Data Corporation: <https://www.idc.com/solutions/data>